

Asia C-597/20

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

12.11.2020

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Fővárosi Törvényszék (Budapestin alioikeus, Unkari)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

27.10.2020

Kantaja:

Polskie Linie Lotnicze "LOT" SA

Vastaaja:

Budapest Főváros Kormányhivatala (Budapestin
pääkaupunkiseudun hallintoviranomainen)

Fővárosi Törvényszék (Budapestin alioikeus)

[– –]

Kantaja:

Polskie Linie Lotnicze LOT Spółka Akcyjna ([– –]
Varsova, Puola [– –])

[– –]

Vastaaja:

Budapest Főváros Kormányhivatala (Budapestin
pääkaupunkiseudun hallintoviranomainen) ([– –]
Budapest, Unkari [– –])

[– –]

Riidan kohde:

Kuluttajansuojaa [– –] koskeva hallinnollinen riita-
asia

VÄLIPÄÄTÖS

Tämä tuomioistuin panee vireille Euroopan unionin tuomioistuimessa ennakkoratkaisumenettelyn, joka liittyy Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 261/2004 16 artiklan 1 ja 2 kohdan tulkintaan.

Tämä tuomioistuin esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

Onko Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 261/2004 16 artiklan 1 ja 2 kohtaa siten, että kansallinen elin, joka on vastuussa tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja jossa on esitetty yksittäisen matkustajan vaatimus, ei voi velvoittaa asianomaista lentoliikenteen harjoittajaa maksamaan korvausta, joka matkustajalle kuuluu asetuksen nojalla?

[– –] [kansallisia prosessioikeudellisia seikkoja]

Perustelut

- 1 Tämä hallintotuomioistuin, joka tutkii kuluttajansuojaa koskevan riita-asian, pyytää SEUT 267 artiklan nojalla Euroopan unionin tuomioistuinta (jäljempänä unionin tuomioistuin) tulkitsemaan pääasian kohteena olevan riidan ratkaisemiseksi tarvittavia unionin oikeussääntöjä.

Riidan kohde ja asiaa koskevat tosiseikat

- 2 Koska kantajana olevan lentoliikenteen harjoittajan lento 22.9.2019 New Yorkista Budapestiin saapui yli kolme tuntia myöhässä, muutamat ulkomaalaiset matkustajat [– –] vaativat vastaajaa, joka on kuluttajansuojasta vastaava Unkarin viranomainen, velvoittamaan kantajan maksamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 261/2004 (jäljempänä asetus) 7 artiklassa vahvistetun korvauksen hyvityksenä kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan rikkomisesta.
- 3 Vastaaja totesi päätöksessään [– –], jonka se teki 20.4.2020 kyseisen vaatimuksen perusteella aloitetussa kuluttajansuojaa koskevassa menettelyssä, että kantaja oli rikkonut asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan. Näin ollen se velvoitti kantajan maksamaan edellä mainituille matkustajille kyseiset 600 euron suuruiset korvaukset ja maksamaan tulevaisuudessa vaatimuksen esittäville matkustajille vahvistetun korvauksen määrän sillä edellytyksellä, että lennon peruuttaminen tai viivästyminen taikka lennolle pääsyn epääminen ei johtunut poikkeuksellisista olosuhteista. Vastaaja perusteli tämän veloitteen asettamista sillä, että se on asetuksen 16 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla toimivaltainen tutkimaan matkustajien oikeuksia koskevat vaatimukset. Kuluttajansuojaviranomainen huolehtii Unkarin kuluttajansuojalain (a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény, jäljempänä kuluttajansuojalaki) 43/A §:n 2 momentin nojalla – tarvittaessa ottamalla yhteyttä ilmailuviranomaiseen – asetuksen soveltamisesta siltä osin kuin kyseessä on sen säännösten rikkominen Euroopan unionissa. Kuluttajansuojalain 47 §:n 1 momentin c kohdassa annetaan kyseiselle viranomaiselle toimivalta velvoittaa yritys lopettamaan todetut sääntöjenvastaisuudet ja puutteet tietyssä määräajassa, kun 47 §:n 1 momentin i kohdassa annetaan sille mahdollisuus määrätä ”kuluttajansuojaan perustuvia sakoja”.

- 4 Kantaja vaatii kanteessaan tätä tuomioistuinta kumoamaan kyseisen päätöksen. Se väittää, että syytä, jonka vuoksi kyseinen lento viivästyi, voidaan pitää poikkeuksellisen olosuhteena, joka on peruste asetuksen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulle vapautukselle, joten matkustajien korvausvaatimuksen epääminen oli perusteltua.
- 5 Vastaaja vaati kanteen hylkäämistä, koska se katsoi, että ei ole mitään perustetta sen vapauttamiselle korvauksen maksamista koskevasta velvoitteesta.

Ennakkoratkaisupyynnön perustelut ja asianosaisten vaatimukset

- 6 Tämä tuomioistuin on epävarma siitä, onko kuluttajansuojaviranomainen toimivaltainen velvoittamaan kantajan maksamaan asetuksessa vahvistetun korvauksen.
- 7 *Kantajan* mukaan kuluttajansuojaviranomainen ei voi velvoittaa sitä maksamaan asetuksessa vahvistettua korvausta. Tämän vahvistaa sen mielestä yhdistetyissä asioissa C-145/15 ja C-146/15 annettuun tuomioon (jäljempänä unionin tuomioistuimen tuomio) liittyvän julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 35–41 kohta. Kyseisissä kohdissa todetaan, että lentoliikenteen harjoittajan ja matkustajan välinen oikeussuhde on siviilioikeudellinen, joten siviilituomioistuimet ovat toimivaltaisia tutkimaan vaatimukset, joiden avulla matkustajat käyttävät tähän suhteeseen perustuvia oikeuksia, koska kyseessä ovat sopimusvelvoitteet. Unkarin käytäntö, jonka mukaan kansallinen täytäntöönpanosta vastaava elin velvoittaa lentoliikenteen harjoittajan maksamaan korvauksen, vie toimivallan siviilituomioistuimilta. Joissain tapauksissa muut lentomatkustajat ovat aloittaneet vastaajaa vastaan Unkarin siviilituomioistuimissa oikeudenkäyntejä, joissa vaaditaan korvausta. Näin ollen matkustajilla on mahdollisuus vedota korvausta koskevaan oikeuteensa tuomioistuimissa, koska kyseessä on siviilioikeudellinen vaatimus.
- 8 *Vastaajan* mukaan kuluttajansuojaviranomainen on toimivaltainen velvoittamaan kantajan maksamaan asetuksessa vahvistetun korvauksen. Tämä vahvistetaan sen mielestä unionin tuomioistuimen tuomion 36 kohdassa ja julkisasiamiehen kyseisessä asiassa antaman ratkaisuehdotuksen 30 kohdassa samoin kuin komission 15.6.2016 antaman tiedonannon (asetuksen tulkintaohjeet) 7.1 kohdassa. Niiden perusteella kansallinen täytäntöönpanosta vastaava elin ei ole velvollinen – ellei pidä tätä tarpeellisenä – toimimaan yksittäisiä vaatimuksia vastaavan korvauksen maksamisen osalta. Se, että tämä ei ole pakollista, ei kuitenkaan merkitse sitä, että tämä olisi kiellettyä tai että ei olisi mahdollista toimia tai tehdä päätöstä, joka liittyy korvauksen maksamiseen, jos tätä koskevat vaatimukset täyttyvät ja tämä on mahdollista jäsenvaltioiden lainsäädännön nojalla. Vastaaja korostaa tässä yhteydessä tavoitetta taata asetuksen johdanto-osan 1 perustelukappaleessa mainittu matkustajien suojelun korkea taso ja tässä perustelukappaleessa esitetty velvoite ottaa huomioon kuluttajansuojelun yleiset vaatimukset. Sen mielestä lentomatkustajien oikeudet tehtäisiin tyhjäksi

kuluttajansuojan näkökulmasta, jos kuluttajansuojaviranomainen ei voisi toimia tai määrätä korvauksen maksamisesta yksittäisten vaatimusten osalta. Ei olisi järkevää nimetä kansallista täytäntöönpanosta vastaavaa elintä asetuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos kyseisen elimen tehtävänä olisi yksinomaan ilmoittaa matkustajalle hänen oikeuksistaan, jotka liittyvät yksittäisen vaatimuksen esittämiseen.

Asiaa koskevat säännökset

9 Asetuksen 16 artiklan 1 ja 2 kohta

”1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä tämän asetuksen täytäntöönpanosta vastaava elin, joka vastaa tämän asetuksen täytäntöönpanosta jäsenvaltion alueella sijaitsevilta lentoasemilta lähtevien lentojen sekä kolmannesta maasta näille lentoasemille suuntautuvien lentojen osalta. Sen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että matkustajien oikeuksia kunnioitetaan. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tämän kohdan mukaisesti nimetty elin komissiolle.

2. Matkustaja voi valittaa mille tahansa 1 kohdan mukaisesti nimetylle elimelle tai muulle jäsenvaltion nimeämälle toimivaltaiselle elimelle tämän asetuksen rikkomisesta, jonka väitetään tapahtuneen jonkin jäsenvaltion alueella sijaitsevalla lentoasemalla tai jonka väitetään koskevan lentoa kolmannesta maasta mainitulla alueella sijaitsevalle lentoasemalle, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 artiklan soveltamista.”

10 Kuluttajansuojalain 43/A §:n 2 momentti

”Kuluttajansuojaviranomainen huolehtii – tarvittaessa ottamalla yhteyttä ilmailuviranomaiseen – asetuksen 2017/2394 täytäntöönpanosta siltä osin kuin kyseessä on [asetuksen N:o 261/2004] säännösten rikkominen Euroopan unionissa.”

Ennakkoratkaisukysymyksen esittämisen perustelut

11 Unionin tuomioistuin totesi edellä mainitussa tuomiossaan, että kuluttajansuojaviranomainen *ei ole velvollinen* velvoittamaan lentoyhtiöitä maksamaan korvausta. Julkisasiamies katsoi kuitenkin kyseisessä ratkaisuehdotuksessa, että kuluttajansuojaviranomainen ei ole toimivaltainen velvoittamaan korvauksen maksamiseen, koska se kuuluu siviilituomioistuinten toimivaltaan.

12 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisumenettely on välttämätön, jotta voidaan selvittää, vastasiko unionin tuomioistuin kyseisessä tuomiossa, että kyseinen tuomioistuin ”ei ole velvollinen”, koska a) ennakkoratkaisua pyytäneen alankomaalaisen tuomioistuimen ennakkoratkaisukysymys liittyi nimenomaisesti siihen vai koska b) se halusi poiketa julkisasiamiehen näkemyksestä.

- 13 Tällä kysymyksellä on merkitystä, koska Alankomaiden tilanne, johon unionin tuomioistuimen tuomio perustui, ei ole sama kuin Unkarin tilanne sen vuoksi, että kuten tuomion perusteluista ilmenee, Alankomaissa siviilituomioistuimet tutkivat matkustajien esittämät korvausvaatimukset mutta kuluttajansuojaviranomainen hylkää järjestelmällisesti sille esitetyt tavoitteeltaan samat vaatimukset. Alankomaiden hallintotuomioistuin tiedusteli tällaisessa oikeudenkäynnissä, jonka oli pannut vireille matkustaja, jonka vaatimus oli hylätty, oliko kuluttajansuojaviranomainen ”velvollinen” velvoittamaan maksamaan korvausta. Unionin tuomioistuin vastasi, että sen ”ei ole toteutettava” pakkotoimia, riippumatta siitä, että julkisasiamies oli esittänyt ratkaisuehdotuksessaan, että vastattaisiin laajemmin, että se ”ei ole toimivaltainen”, mikä olisi asianmukainen vastaus myös Unkarin tilanteen osalta.
- 14 Unionin tuomioistuimen tuomio kuvastaa unionin tuomioistuimen tulkintalinjaa mutta ei anna suoraa vastausta tilanteeseen, joka vallitsee Unkarissa, missä huolimatta siitä, että on olemassa myös mahdollinen siviilioikeudenkäyntivaihtoehto, kuluttajansuojaviranomainen velvoittaa järjestelmällisesti lentoyhtiöt maksamaan korvauksen.
- 15 Kuluttajansuojalain 43/A §:n 2 momentin nojalla kuluttajansuojaviranomainen, joka on nimetty asetuksen täytäntöönpanosta vastaavaksi kansalliseksi elimeksi, on yleisesti toimivaltainen asetuksen rikkomisten osalta. Kuluttajansuojalaissa annetaan tälle viranomaiselle toimivalta soveltaa tiettyjä oikeudellisia seurauksia, jos kuluttajansuojasäännöstä rikotaan (esim. velvollisuus lopettaa todetut sääntöjenvastaisuudet tai laiminlyönnit, sakkojen määrääminen jne.). Unkarin lainsäädännössä ei kuitenkaan anneta edellä esitetyn yleisen järjestelyn lisäksi kansalliselle täytäntöönpanosta vastaavalle elimelle nimenomaista toimivaltaa toteuttaa pakkotoimenpiteitä, joilla velvoitettaisiin maksamaan korvaus asetuksen rikkomisesta.
- 16 Pääasian oikeudenkäynnin ratkaisemiseksi on välttämätöntä selventää, onko kansallinen täytäntöönpanosta vastaava elin unionin oikeuden perusteella toimivaltainen velvoittamaan kantajan maksamaan korvausta, koska hallintolainkäyttöasioita koskevan uuden koodeksin, vuonna 2017 annetun lain I (a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény [– –]) 92 §:n 1 momentin a kohdan nojalla toimivallan puuttuessa hallintoviranomaisen päätös on kumottava asiakysymystä tutkimatta, ja tuomioistuimen on tutkittava viran puolesta, täyttyykö pätemättömyysperuste.
- 17 Lisäksi se, että joissain Euroopan unionin jäsenvaltioissa on mahdollista saattaa asia kansallisen täytäntöönpanosta vastaavan elimen käsiteltäväksi, jotta lentoliikenteen harjoittajat velvoitettaisiin maksamaan korvausta, kun muissa jäsenvaltioissa sallitaan vain kääntyminen tuomioistuimen puoleen, voi johtaa oikeudelliseen epävarmuuteen Euroopan tasolla, toimivaltaristiriitoihin, rinnakkaisiin menettelyihin ja edullisimman oikeuspaikan etsimiseen.
- 18 [– –]

19 [–] [kansallisia prosessioikeudellisia seikkoja]

Budapest, 27.10.2020.

[–] [allekirjoitukset]

TYÖASIAKIRJA